

**Програма літньої школи
«Єврейська історія та культура Центрально-Східної Європи у XIX-XX ст.»**

**Центр міської історії Центрально-Східної Європи
Львів 27 червня – 22 липня 2011 р.**

I тиждень

Понеділок, 27 червня

1. 9.00-9.45 – відкриття
2. 9.55-11.15 – проф. Наталія Алексюн. *Курс «Історія євреїв Галичини XIX - XX ст. Між традицією та сучасністю»*
Народження Галичини: поділи Речі Посполитої та єврейські громади (1)
3. 11.20-12.40 – проф. Наталія Алексюн
Галицькі євреї в Австро-Угорській монархії (2)
12.40-13.40 – обід
4. 13.40-14.35 – мова. др. Йоанна Лісек
5. 14.40-15.25 – мова. др. Йоанна Лісек

17.00 – фуршет з нагоди відкриття школи

18.00 – показ фільму «Скрипаль на даху»

Вівторок, 28 червня

1. 9.00-10.20 – проф. Н. Алексюн. Хасидизм (3)
2. 10.30-11.50 – проф. Н. Алексюн. Гаскала (4)
3. 12.00-12.45 – мова
4. 12.50-13.35 – мова
13.35-14.30 – обід
14.30-15.15 – др. Владімір Левін. *Курс «Історія євреїв Російської імперії та Радянського Союзу, 1772-1991»*
Єврейське традиційне суспільство Східної Європи та його соціально-економічна структура (1)
6. 15.20-16.05 – др. Владімір Левін. Єврейське традиційне суспільство Східної Європи та його соціально-економічна структура (2)
7. 16.15-17.00 – **Катажина Котинська**. Єврейський Львів в літературі: забуття, повернення, відтворення.

Середа, 29 червня

8.30 – 21.30 – Екскурсія до Жовкви та Бродів

Четвер, 30 червня

1. 9.00-10.20 – проф. Н. Алексюн. Ліберальний юдаїзм в Галичині, його прихильники та противники (5)
2. 10.30-11.50 – проф. Н. Алексюн. Ставлення єврейської еліти до процесу емансипації (6)
3. 12.00-12.45 – мова
4. 12.50-13.35 – мова
12.35-13.30 – обід

5. 14.30-15.15 – др. В. Левін. Поділи Речі Посполитої та поява єврейського населення в Російській імперії (1772-1795) (3)
6. 15.20-16.05 – др. В. Левін. Епоха Олександра I (1801-1825): перші закони про євреїв, євреї під час Війни 1812 р., сільськогосподарська колонізація в Україні (4)
7. 16.15-17.00 – др. **Сімон Рабінович**. Українсько-єврейсько-радянські стосунки під час громадянської війни в Росії

П'ятниця, 1 липня

1. 9.00-10.00 – **проф. Израель Бартал**. Штетль Уявна географія, історія, література та пам'ять (англійською)
 2. 10.10-11.10 – **др. Семен Голдін**. Можливе і неможливе в дослідницькому проекті сьогодні – на прикладі проекту «Єврейська спадщина Галичини і Буковини»
 3. 11.20-12.20 – **др. Семен Голдін**. Хто, кого і коли видумує? Дискусія про сучасну націю в ізраїльському та українському контексті
 4. 12.30-13.30 – **др. Йонатан Декель-Хен**. Єврейські землеробські поселення в модерну добу: Сполучених Штатів, Південної Америки, Палестина (англійською)
 5. 13.40-14.40 – **др. Йонатан Декель-Хен**. Єврейські землеробські колонії в Криму, Південній Україні, Білорусі та Біробіджані в радянський час (англійською)
- 14.40-15.30 – обід**
- 15.40-16.20 – огляд колекції юдаїки (Львівський музей історії релігії, **Максим Мартин**)
6. 16.30 – Дискусія: Музеї єврейської історії та культури: стан, проблеми, перспективи. Презентації: Музей історії євреїв Одеси «Мигдаль-Шорашим» (**Володимир Чаплін**), Історичний музей польських євреїв у Варшаві (**Анна Сусак**), проект музею єврейської культури у Львові (Філії Львівського музею історії релігії) (**Максим Мартин**)

Субота, 2 липня

1. 9.00-10.20 – проф. Н. Алексюн. Єврейська жінка в Галичині (7)
 2. 10.30-11.50 – проф. Н. Алексюн. Професійна структура євреїв Галичини (8)
 3. 12.00-12.45 – мова
 4. 12.50-13.35 – мова
- 13.35-14.30 – обід**
5. 14.30-15.15 – др. В. Левін. Епоха Миколи I – реформування євреїв (5)
 6. 15.20-16.05 – др. В. Левін. Епоха Миколи I – єврейське Просвітництво (Гаскала) (6)

Неділя, 3 липня

Екскурсія єврейськими місцями Львова (др. Василь Расевич)

II тиждень

Понеділок, 4 липня

1. 9.00-10.20 – проф. Н. Алексюн. Етнічні та суспільно-економічні конфлікти (9)
2. 10.30-11.50 – проф. Н. Алексюн. Нова антисемітська ідеологія та її вплив у Галичині (10)
3. 12.00-12.45 – мова
4. 12.50-13.35 – мова

13.35-14.30 – обід

5. 14.30-15.15 – др. В. Левін. Епоха Олександра II: Великі реформи та євреї (7)
6. 15.20-16.05 – др. В. Левін. Епоха Олександра II: Великі реформи та євреї (8)

Вівторок, 5 липня

1. 9.00-10.20 – проф. Н. Алексюн. Початки єврейського національного руху в Галичині (11)
2. 10.30-11.50 – проф. Н. Алексюн. Внутрішня міграція галицьких євреїв та еміграція за межі Австро-Угорщини (12)
3. 12.00-12.45 – мова
4. 12.50-13.35 – мова

13.35-14.30 – обід

5. 14.30-15.15 – др. В. Левін. Євреї в столиці імперії (9)
6. 15.20-16.05 – др. В. Левін. Єврейська географія імперії (10)
7. 16.15-17.00 – др. **Василь Расевич**. Правовий статус євреїв в Австро-Угорській імперії.
8. 17.30 – др. **Ярослав Кіт, Беата Джон**. Презентація книжки Христини Хігер "Дівчинка в зеленому светрику".

Середа, 6 липня

1. 9.00-10.20 – проф. Н. Алексюн. Галичина і галицькі євреї під час Першої світової війни (13)
2. 10.30-11.50 – проф. Н. Алексюн. Галичина та галицькі євреї за часів II Речі Посполитої (14)
- 12.00-13.00 – документальний фільм «Jewish Life in Warszaw, Białystok, Kraków, Lwów, Wilno»

3. 13.00-13.45 – мова
4. 13.50-14.35 – мова

14.35-15.30 – обід

5. 15.30-16.15 – др. В. Левін. Євреї та суспільство навколо: візуальна репрезентація (11)
6. 16.20-17.05 – др. В. Левін. Погроми 1881-82 років, поворот до послідовної державної антиєврейської політики та перелом в історії російських євреїв (12)

Четвер, 7 липня

1. 9.00-10.20 – проф. Н. Алексюн. Досвід молодого покоління євреїв (15)
2. 10.30-11.50 – проф. Н. Алексюн. Галичина під радянською та німецькою окупаціями (16)
3. 12.00-12.45 – мова
4. 12.50-13.35 – мова

13.35-14.30 – обід

5. 14.30-15.15 – др. В. Левін. Погроми 1881-82 років, поворот до послідовної державної антиєврейської політики та перелом в історії російських євреїв (13)
6. 15.20-16.05 – др. В. Левін. Погроми 1881-82 років, поворот до послідовної державної антиєврейської політики та перелом в історії російських євреїв (14)

16.20 – показ фільму «Сонячне світло» (Sunshine)

П'ятниця, 8 липня

1. 9.00-10.20 – проф. Н. Алексюн. Галичина під радянською та німецькою окупаціями (17)
2. 10.30-11.50 – проф. Н. Алексюн. Спроби відновлення єврейського життя в Галичині та повоєнній Польщі після Голокосту (18)
3. 12.00-12.45 – мова
4. 12.50-13.35 – мова
13.35-14.30 – обід
5. 14.30-15.15 – др. В. Левін. Єврейські громадські течії наприкінці XIX століття: сіонізм, соціалізм, автономія, ортодоксія (15)
6. 15.20-16.05 – др. В. Левін. Перша російська революція та єврейська політика (16)
7. 16.15-17.00 – др. **Василь Расевич**. «Єврейська тема» в сучасному Львові

Субота, 9 липня

1. 9.00-10.20 – проф. Н. Алексюн. Міф Галичини та галицького єврея (19)
2. 10.30-11.50 – проф. Н. Алексюн. Історіографія євреїв Галичини (20)
3. 12.00-12.45 – мова
4. 12.50-13.35 – мова
13.35-14.30 – обід
5. 14.30-15.15 – др. В. Левін. Єврейське громадянське суспільство перед Першою світовою війною (17)
6. 15.20-16.05 – др. В. Левін. Перша світова війна, російські та галицькі євреї (18)

III тиждень

Понеділок, 11 липня

1. 9.00-9.45 – мова
2. 9.50-10.35 – мова
3. 10.45-11.30 – др. Й. Лісек. *Курс «Традиційна єврейська культура – людина, звичаї, заняття»*
Дитина в єврейській культурі (зачаття, народження, обрізання, викуп первістка, навчання – хедер, єшива) (1)
4. 11.40-12.25 – др. Й. Лісек. Перехід до дорослого життя (Бат-Міцва, Бар-Міцва, сватання, шлюбний контракт – ктуба, шлюб, право левірату – халіца) (2)
12.30-13.30 – обід
5. 13.30-14.15 – др. В. Левін. Революції 1917 року та євреї (19)
6. 14.20-15.05 – др. В. Левін. Громадянська війна та євреї (20)

Вівторок, 12 липня

1. 9.00-9.45 – мова
2. 9.50-10.35 – мова
3. 10.45-11.30 – Й. Лісек. Єврейський дім (знаки на будинку – мезуза, мізрахи; фінанси – цедака; сексуальне життя, розлучення) (3)
4. 11.40-12.25 – др. Й. Лісек. Основи кошерності (Їжа чиста і нечиста, забій – шехіта, м'ясо і молоко; у єврейській кухні) (4)
12.30-13.30 – обід
5. 13.30-14.15 – др. В. Левін. Радянізація російських євреїв, 1920-ті роки (21)
6. 14.20-15.05 – др. В. Левін. Сільськогосподарська колонізація: Крим та Біробіджан (22)

Середа, 13 липня

1. 9.00-9.45 – мова
2. 9.50-10.35 – мова
3. 10.45-11.30 – др. Й. Лісек. Роль чоловіка в єврейському світі (специфіка єврейського патріархату; чоловічий ідеал – талмудичний геній та його наслідки; кест – роки у тестя, в публічній сфері – в синагозі та в громаді) (5)
4. 11.40-12.25 – др. Й. Лісек. Роль жінки в єврейському світі (ідеал жінки – ешет хаїм; материнство; домашній матриархат, в публічній сфері – зогерка, тікерін) (6)
12.30-13.30 – обід
5. 13.30-14.15 – др. В. Левін. Євреї в контексті радянської національної політики (23)
6. 14.20-15.05 – др. В. Левін. Євреї в СРСР після Другої світової війни (1945-1991) (24)

Четвер, 14 липня

1. 9.00-9.45 – мова
2. 9.50-10.35 – мова
3. 10.45-11.30 – др. Й. Лісек. Старість і смерть (хвороба, вмирання, хевра кадіша, жалоба) (7)
4. 11.40-12.25 – др. Й. Лісек. Синагога (облаштування інтер'єру: арон га-кодеш, біма, менора, нер тамід, парохет, сувій Тори; відмінності синагог ашкеназі та сефардів, реформовані синагоги – зміни в просторі, кантор) (8)
12.30-13.30 – обід
5. 13.30-14.15 – др. Анатолій Подольський. *Курс «Історія Голокосту в Україні: дослідження, видання, осмислення»*
Вступна лекція. Голокост в контексті європейської та української історії ХХ ст. (1)
6. 14.20-15.05 – др. Анатолій Подольський. Доля єврейських громад «Дистрикту «Галичина» в добу Голокосту: джерела, події, особливості (2)

15.15 – показ фільму «Хлопчик в полосатій піжамі» (The Boy in the Striped Pajamas)

П'ятниця, 15 липня

1. 9.00-9.45 – мова
2. 9.50-10.35 – мова
3. 10.45-11.30 – др. Й. Лісек. Миква (право ніди, конструкція та призначення микви, микви стародавні, середньовічні та сучасні; охорона микв – занепад та надії) (9)
4. 11.40-12.25 – др. Й. Лісек. Кладовище (розташування кладовища, простір, єврейські мацеви – символіка, написи, відвідини цвинтаря, звичаї – шлюб на цвинтарі, вимірювання цвинтаря; могили цадиків) (10)
12.30-13.30 – обід
5. 13.30-14.15 – др. А. Подольський. Голокост на території «Райхскомісаріату України»: джерела, події, особливості (3)
6. 14.20-15.05 – др. А. Подольський. Українсько-єврейські взаємини в роки Другої світової війни та Голокосту. Проблематика колаборації та праведників (4)
7. 15.15-16.15 - **Марко Царинник**. Відносини між українцями, євреями та поляками в 1939-1941 роках у світлі щоденників, листів, хронік та звітів греко-католицьких душпастирів.

IV тиждень

Понеділок, 18 липня

1. 9.00-9.45 – мова
2. 9.50-10.35 – мова
3. 10.45-11.30 – др. А. Подольський. Українсько-єврейські взаємини в роки Другої світової війни та Голокосту. Проблематика колаборації та праведників (5)
4. 11.40-12.25 – др. А. Подольський. Український національний рух та Голокост: історичні міфи та пошуки історичної правди (6)
12.30-13.30 – обід
5. 13.30-14.30 – **Марко Царинник**. «Вороги нашого відродження»: український націоналістичний дискурс щодо євреїв (1929-1947).
6. 14.40-15.25 – **Пьотр Пілюк**. Що відчитує фотографія? Візуальний аспекти мови їдиш.
15.40 – «Корчак» (Корсуак)

Вівторок, 19 липня

1. 9.00-9.45 – мова
2. 9.50-10.35 – мова
3. 10.45-11.30 – др. А. Подольський. Післявоєнний антисемітизм в комуністичній Україні: причини та наслідки. Європейський контекст (7)
4. 11.40-12.25 – А. Подольський. Порівняльне вивчення та викладання історії злочинів тоталітарних режимів у вимірах національної історії та загальнолюдських цінностей: виклики часу (8)
12.30-13.30 – обід
5. 13.30-14.15 – **Пьотр Пілюк**. Сліди присутності: Великопольща як польсько-німецьке пограниччя і єврейська культурна спадщина регіону.
6. 14.20-15.05 – **Пьотр Пілюк**. Сліди присутності: Пам'ятки і матеріальна культура німецьких євреїв Верхньої і Нижньої Сілезії.

Середа, 20 липня

1. 9.00-9.45 – мова
2. 9.50-10.35 – мова
3. 10.45-11.30 – др. А. Подольський. Європейські та світові підходи до вивчення історії Голокосту. Сучасна українська історіографія Голокосту (9)
4. 11.40-12.25 – др. А. Подольський. Пам'ять про Другу світову війну та Голокост: сучасні українські моделі. Конкуренція та конфлікти пам'ятей. В пошуках спільної пам'яті (10)
12.30-13.30 – обід
5. 13.30-14.15 – **Христина Бойко**. Пошуки слідів спільної культурної та історичної спадщини на прикордонних територіях: Архітектурно-інвентаризаційні дослідження історичних кладовищ у містечку Снятин (Івано-Франківської обл.)
7. 14.20-15.05 – **Максим Гон**. Особливості формування історичної пам'яті в Україні на прикладі м. Рівне.
15.15 – показ фільму Everything Is Illuminated

Четвер, 21 липня

1. 9.00-9.45 – мова
2. 9.50-10.35 – мова
3. 11.00-12.30 – – **Віта Сусак.** "Брати Готліби і не тільки. Єврейські художники і єврейська тематика в експозиції Львівської галереї мистецтв (XIX-XX ст.)" (екскурсія – лекція в картинній галереї) (дві лекції)
12.50-13.50 – обід
5. 13.50-14.35 - **Леонід Фінберг.** Презентація проектів Центру досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства (м. Київ)
4. 14.40-15.25 – **Леонід Фінберг.** Діяльність Центру досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства (м. Київ)

П'ятниця 22 липня

1. 9.00-9.45 – мова
2. 9.55-10.40 – мова

11.00 – закриття